

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)
SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)
SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie ze skargi L. S. o wznowienie postępowania
w sprawie z powództwa L. S.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w W.
o ochronę dóbr osobistych,
zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 4 września 2014 r.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lutego 2016 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 27 sierpnia 2015 r.,

- 1) oddala zażalenie**
- 2) nie obciąża powoda na rzecz pozwanej kosztami postępowania wywołanego skargą.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 sierpnia 2015 roku Sąd Apelacyjny odrzucił skargę L. S. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 września 2014 r. w sprawie przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w W. o ochronę dóbr osobistych. Wnosząc skargę skarżący podniósł, że wadliwy jest wyrok Sądu Apelacyjnego, gdyż nie zostały uwzględnione jego wnioski dowodowe a dano wiarę wnioskowi drugiej strony. Było to spowodowane nieotrzymaniem od sądu pomocy prawnej, przez co doszło do naruszenia zasady równości stron postępowania. Ponadto, już po zapadnięciu wyroku w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania, zapadł wskazany przez niego wyrok Sądu Rejonowego w W., którego nie mógł wcześniej przedstawić, a jest istotny dla niniejszej sprawy.

Odrzucając skargę, Sąd Apelacyjny przywołał przepisy postępowania cywilnego dające uprawnienie do skutecznego wniesienia skargi o wznowienie postępowania i wykazał, że w niniejszej sprawie okoliczności takie nie występują. W szczególności skarga L. S. nie dowodzi występowania którejkolwiek z przesłanek wymaganych przez art. 401 - 403 k.p.c.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącego ustanowiony z urzędu zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie w zaskarżonym postanowieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. przez wadliwą ocenę zarzutu skargi, dotyczącego „nieotrzymania od sądu pomocy prawnej”. Skarżący, a wcześniejszy powód, zgłaszał roszczenie majątkowe w sprawie o ochronę naruszonych i zagrożonych jego dóbr osobistych, nie umiał jednak powiązać faktów z bezprawnym działaniem pozwanej. Pełnomocnik skarżącego wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i wznowienie wskazanego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie mogło zostać uwzględnione. Podobnie jak skarga, tak i zażalenie nie podają okoliczności, które można uznać za wypełniające przesłanki wznowienia postępowania, określone przez przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Sąd Apelacyjny szczegółowo wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego

postanowienia, dlaczego nie można było uwzględnić wniosku skarżącego. Odniósł się także do strony prawnej i przyczyn nie ustanowienia dla skarżącego jako powoda pomocy prawnej z urzędu. Wyjaśnił również kwestię podnoszonego przez skarżącego orzeczenia sądowego, na który powołuje się skarżący. Ustalenia i oceny Sądu Apelacyjnego są wyczerpujące i przekonują co do wyrażonych w nich racji. Jeżeli miałyby zostać podważone przez wniesione zażalenie, to winno ono się do nich odnieść i w profesjonalnym wywodzie prawniczym wskazać na niezasadne twierdzenie Sądu Apelacyjnego o wystąpieniu przesłanek do odrzucenia skargi, a występowaniu warunków prawnych do zastosowania szczególnej instytucji, jaką jest wznowienie postępowania w zakończonym już postępowaniu sądowym. Jednakże zażalenie poza ogólnikami niczego takiego sobą nie przedstawia, zwłaszcza odnośnie do podniesionego naruszenia art. 401 pkt 2 k.p.c.

Decyzja o ustanowieniu dla strony postępowania pełnomocnika z urzędu stanowi dyskrejonalne uprawnienie sądu i wyjątkowo może być podstawą wznowienia postępowania ze względu na pozbawienie strony możliwości działania. Pozbawiony podstaw jest także zarzut wyrażony w zażaleniu, że na sądach powszechnych rozpoznających sprawę ciąży obowiązek przeprowadzenia z urzędu dowodów potwierdzających potrzebę udzielenia stronie pomocy prawnej z urzędu, zwłaszcza, jeśli sam zainteresowany nie formułował takich twierdzeń ani nie składał stosownych wniosków, a więc nie było to rozważane i nie spotkał się skarżący z odmową udzielenia mu pomocy prawnej z urzędu. Zasadność wznowienia postępowania na podstawie art. 401 pkt 2 k.p.c. jest oceniana przez pryzmat przesłanek nieważności postępowania określonych w art. 379 pkt 5 k.p.c., to znaczy całkowitego pozbawienia strony możliwości obrony jej praw przed sądem, czyli popierania żądań lub obrony przed zarzutami strony przeciwnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2008 r., II CZ 34/08, nie publ. i z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UZ 10/11, nie publ.). Tego rodzaju okoliczności, mając na uwadze ustalenia Sądu Apelacyjnego, nie było w niniejszej sprawie.

Z tych względów nie było podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia i na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało je oddalić. Ze względu na okoliczności sprawy i sytuację majątkową skarżącego należało nie obciążać go kosztami na rzecz drugiej strony postępowania (art. 102 k.p.c.).

Z uwagi na brak wymaganego wniosku w kwestii przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi udzielającemu stronie pomocy prawnej z urzędu, rozstrzygnięcie co do tego nie zapadło.

eb